

Täysistunto

Tiistai 28.3.2017 klo 14.00—16.16

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 251/2016 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 2/2017 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.01 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Kun tämä nykyinen hallitus ryhtyi toimeen, niin yhdeksi tärkeäksi tehtäväksi otettiin normien purku ja sääntelyn purkaminen. Hallitusohjelmaneuvoittelussa edustaja Vanhanen veti erityistä asuntopolitiikkaan keskittynyttä työryhmää, jonka tehtävänä oli etsiä nimenomaan keinoja rakentamisen ja maankäytön ja asuntotuotannon vauhdittamiseksi. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Nyt olemme saaneet huomata ja lukea lehdistä ja myös tilastoista, että taloudessa on tapahtunut käänne. Edustaja Rantakangas tuossa hetki sitten totesi, että viimeksi vuonna 2010 kansalaisten luottamus paitsi oman mutta myös Suomen talouden näkymiin oli näin vahvaa kuin se tällä hetkellä on. Maan talous on kasvanut nyt jokaisella rintamalla.

Ennen muuta tätä kasvua on kannatellut rakentaminen. Rakentaminen on toiminut tietynlaisena talouden käänteen veturina. Esimerkiksi viime vuonna Tampereella sai ennätysmäärä asuntoja rakennuslupan, ja myös Vantaan rakennuslupamäärät ovat ennätyskorkeita. Näin monessa muussakin paikassa. [Antti Lindtman: Kiitos Kehäradan!]

Kuitenkin lähes 3 miljardin euron investoinnit odottavat edelleen viranomaislupia. Lupamenettelyjen takia syntymistään odottaa joidenkin arvioiden mukaan jopa 14 000 työpaikkaa. Viime vuonna näiden luvitusten takia pysähdyksissä olleita investointeja oli noin 2,9 miljardia, nyt ehkä jo yli 3 miljardia. Luku on ollut nyt viime vuosina näissä kokoluokissa. Investointeihin kytketyt useat hakemukset, monet eri viranomaisportaajat, useat eri luvat ja luvitukset ja menettelyt sekä valitusprosessit ovat jarruttaneet ja jarruttavat isoa määrää investointeja. Lupajonot ovat pahimmillaan esimerkiksi ympäristölupahakemuksissa yli 17 kuukautta. Vaasan hallinto-oikeudessa esimerkiksi käsittelyaika on ollut keskimäärin vuosi ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa reilusti yli vuoden, viisitoistakin kuukautta.

EK on kertonut yhden esimerkkitapauksen, jossa erään yrityksen ympäristölupaprosessi valituksineen kesti 9 vuotta, [Oikealta: Ei voi olla totta!] siksikin, ettei järjestelmää oltu esimerkiksi digitalisoitu. Prosessi vaati kaiken kaikkiaan 64 paperinipun kuorman. Kukin mappi piti toimittaa seitsemänä eri kappaleena. Mieltikääpä sitä. Tällaisessa tilanteessa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

meidän luvitukset tällä hetkellä ovat. Eli yhden yrityksen ympäristölupaprosessi valituksi-
neen kesti 9 vuotta, vaati 64 paperimappia, ja ne kaikki eri mapit piti toimittaa seitsemänä
eri versiona.

Eli meidän täytyy kyllä tällä rakentamisen sektorilla, maankäytön sektorilla selkeästi ot-
taa nyt uusi ote ja etunoja siinä. Se ei tarkoita sitä, että olisimme tinkimässä esimerkiksi eri-
laisista mahdollisuuksista vaikuttaa kaavoitukseen, mutta pidän myönteisenä sitä, että esi-
merkiksi tässä nyt käsittelyssä olevassa maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksessä
muutetaan hivenenä sitä siihen suuntaan, että tilanne ei olisi se, että toinen viranomaisen va-
littaa toisen viranomaisen tekemästä ratkaisusta, vaan mieluummin niin päin, että näitä
neuvotteluja käytäisiin yhteisissä pyöreissä pöydissä ratkaisujen nopeuttamiseksi. [Antti
Lindtmanin välihuuto]

Tässä esityksessä esimerkiksi yleiskaavan käyttöä rakennusluvan perusteena lisätään ja
myös mahdollistetaan suunnittelutarveratkaisujen tekeminen alueellisina. Myös erilaisia
poikkeamisia pitäisi pystyä tekemään alueellisesti. Meillä tällä hetkellä kaavoitusprosessit
kestävät pahimmillaan sen kymmenisen vuotta, ja sen jälkeen ne ovat hyvin betonoidut
seuraavat kymmenen vuotta. Asemakaavoitusta tässä esityksessä helpotetaan ja joustavoitetaan
mahdollistamalla asemakaavamuutoksen laatiminen myös vaiheittain sekä mah-
dollistamalla asemakaavan laatiminen tai muuttaminen perustellusta syystä ilman yleis-
kaavan ohjausvaikutusta alueilla, joilla yleiskaava on ilmeisen vanhentunut. Kokoomus
esitteli pari viikkoa sitten oman asunto- ja maankäyttöohjelmansa, ja esitimme siinä esi-
merkiksi rullaavan kaavoituksen käyttöönottoa niin, että kaavat eläisivät paremmin muut-
tuvassa ajassa.

Tässä esityksessä myös helpotetaan vapaa-ajanasuntojen käyttötarkoituksen muutosta,
ja itse olisin sitä mieltä, että voisimme jopa harkita sitä, onko syytä enää jatkossa erikseen
luokitella asuntoja vakinaiisiin ja vapaa-ajanasuntoihin. Samalla olen ymmärtänyt, että
myös sosiaalidemokraattien riveistä on esitetty kaksoiskuntalaisuus selvityksen tekemistä.
Tämä on myös meillä nyt esille nostettu asia. Näissä kannattaisi toimia ennen muuta sen ta-
kia, että meillä on halua pitää koko maa elinvoimaisena.

Tässä vapaa-ajanasuntojen käyttötarkoituksen muutosesityksessä on vain yksi vähän
erikoinen rajaus, eli tämä rajaa nimenomaan pois nyt ne alueet, mitkä ovat siinä aktiivises-
sa vapaa-ajanasuntokäytössä, eli tämä ei koske kaavoitettuja alueita. Mielestäni tämä pitäi-
si nyt seuraavassa vaiheessa ulottaa myös sinne, että voitaisiin tehdä myös vapaa-ajanasun-
toalueille, kaavoitetuille alueille tällaisia yleisempiä päätöksiä yhdellä päätöksellä, että
kiinteistöjä voidaan muuttaa vakinaiseen käyttöön.

Tässä esityksessä siis myös ely-keskusten toimintaa uudistetaan, viedään siihen suun-
taan, että viranomaiset mieluummin tukevat toisia viranomaisia. Ja myös sitten isona
merkittävänä asiana vähittäiskaupan suuryksiköiden kokoraja nostetaan 2 000 kerrosneliö-
metristä 4 000 kerrosneliometriin sekä poistetaan velvoite osoittaa maakuntakaavan kes-
kustatoimintojen alueella vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoitus. Lisäksi tällä
esityksellä luovutaan velvoitteesta ottaa huomioon kaupan laatu sijoitettaessa vähittäiskaup-
pan suuryksikkö muualle kuin keskusta-alueelle. Ja tällä nimenomaan halutaan lisätä kau-
pan kilpailua ja avata kauppojen tuloa myös sinne keskusta-alueille. Toisaalta se paras tie-
to maankäytöstä kuitenkin lopulta on siellä paikallisesti, ja siihen suuntaan tässä nyt tätä
viedään.

Arvoisa puhemies! Kokoomus esitteli siis 66 lisätoimenpidettä paremman ja sujuvam-
man maankäytön ja paremman ja laadukkaamman rakentamisen ja asumisen puolesta. Täs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

sä maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisessa on hyvä vielä ottaa ainakin yksi tai kaksi kierrosta tällä hallituskaudella, kun nyt hyvään vauhtiin on päästy. Kun puheeni aloitin, niin kerroin, että meidän rakentaminen toimii nyt talouskasvuveturina, ja sen veturin vauhtia on hyvä nyt vauhdittaa entisestään.

14.09 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi teen vastalauseen 1 mukaisen hylkäsesityksen, ja seuraavaksi sitten perustelen, miksi näin.

Tässä edeltävä puhuja antoi ymmärtää, että tällä maa- ja rakennuslain muutoksella olisi jotakin tekemistä asuntorakentamisen vauhdittamisen kanssa. Näinhän ei ole. Tämä pääasiassa koskee maaseutumaisia alueita ja toisaalta kaupan suuryksikköjen rakentamisen väljentämistä. Sen sijaan olisi äärimmäisen tärkeätä, että me tekisimme sellaisia toimenpiteitä, että joustavoittaisimme kaavoitusta nimenomaan rakentamisen näkökulmasta, niin että rakentaminen ja liikenneyhteydet toimisivat paremmin yhteen. Ja kiitos liikenneinvestointien, jotka on viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomessa tehty, nyt rakentaminen on vauhdittunut, ja niistä on kyllä ihan hyvä läpileikkaus muun muassa tuon lentokentän ympärille rakennetun radan kohdalla esimerkiksi Vantaalla.

Mutta jos asumisesta ja kohtuuhintaisesta asumisesta puhutaan, yksistään näillä investoinneilla ei kohtuuhintaista asumista ratkaista. Sitä varten täytyy tehdä aivan erilaisia asioita, ja silloin on kysymys sen järjestelmän muuttamisesta, joka meillä tällä hetkellä on, sellaiseksi, että varmistetaan, että yhteiskunnan tuki menee ainoastaan omakustannusvuokrahinnalla rakennettaviin asuntoihin. Nythän tämä hallituksen linja on se, että gryndeireitä tuetaan näillä kymmenen vuoden korkotukimalleilla.

Sitten tässä myös haukutaan todella väärää puuta, jos arvioidaan, että byrokratiaa puretaan ja normia puretaan sillä, että ely-keskuksilta viedään valitusoikeus kuntien lainvastaisiin kaavoihin. Ely-keskukset ovat tehneet noin 4 prosenttia kaikista valituksista, ja niistä 80 prosenttia on menestynyt, eli on ollut hyvin tärkeätä, että ely-keskuksilla on ollut tämä väline käytössään. Sillä on nimenomaan ehkäisty se, että kunnissa ei ole tehty lainvastaisia kaavoja. Eli kun täällä puhutaan yleisesti valitusten hidastavasta vaikutuksesta, niin nyt haukutaan todellakin väärää puuta. Se ongelma ei ole ollut siellä ely-keskuksissa. Päinvastoin, niissä on varmistettu se, että kunnat toimivat lain mukaan ja että kaikkia kohdellaan tasapuolisesti.

Jos joku asia tässä koskee kaupunkiseutuja, niin se on tämä yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena, ja tässä on valitettavasti isoja vaaroja sen suhteen, että näille alueille, joissa rakentamispaine on kova, rakennetaan hätiköiden, ilman detaljikaavaa, ja silloin helposti tulee sutta: heikkoja rakennusalueita, ei ole mietitty tarkoin sitä, mitkä ovat ne virkistysalueet, mitkä ovat liikenteen ja mitkä ovat asumisen toiminnan alueet. Näissä pitäisi ehdottomasti olla tarkkana, että teemme sellaista asuinaluetta, joka kestää katsoa ja kokea, asua vielä kauan.

Tässä esityksessä myöskin — jos verrataan sitä siihen, että ely-keskuksilta poistetaan oikeus valvoa kaavojen laillisuutta ja se siirretään kuntalaisille, sehän sanotaan täällä suoraan, että kuntalaisten tehtävä on tulevaisuudessa valvoa, että kunnat tekevät lainmukaisia kaavoja — samalla kuitenkin mahdollistetaan se, että jopa asemakaavan tasoiset kaavat tehdään joko lautakunnissa tai hallituksissa. Eli ne eivät tule välttämättä edes valtuustotasolla käsittelyyn, ja tällöin on kyllä erittäin suuri ristiriita kuntalaisten mahdollisuuksissa valvoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Tämä maankäyttö- ja rakennuslaki tarvitsee muutoksia, mutta ne pitää tehdä yhtenäisesti, niin että tästä rakentamisen perusteena olevasta maankäytöstä tulee johdonmukaista, se kohtelee eri asuinalueita, eri maanomistajia tasapuolisesti, se mahdollistaa vapaa-ajan- ja virkistystoiminnan, ja sen vuoksi olemme edellyttäneet, että nämä muutokset tapahtuvat kokonaisuudistuksen puitteissa, eivät näin pirstaleisesti. [Olavi Ala-Nissilä: Eli mitään ei saa tehdä?]

Hyvin suurta kritiikkiä on tullut myös tähän kaupan suuryksikön säätelyn muuttamiseen, ja tämän on arvioitu paitsi hajauttavan kaupunkirakennetta myöskin vievän palveluja sieltä haja-asutusalueilta, niin kaupunkien lähiöistä kuin sitten maaseutualueilta. En usko, että tämä on ollut erityisestikään keskustapuolueen tai perussuomalaisten tavoite tätä muutosta tehtäessä, tai jos näin on, kuulisin sen mielelläni.

14.16 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Tämä maankäyttö- ja rakennuslaki, jota nyt ollaan muuttamassa jo kuudennen kerran tällä kaudella, on yli 20 vuotta vanha, ja sitä on vuosien saatossa muuteltu moneen otteeseen. Olin hyvin yllättynyt, että kokoomuksesta toivotaan, että tehtäisiin vielä useampi tämmöinen silppukierros tämän kauden aikana. Te olette hyvin yksin tämän näkemyksen kanssa onneksi, ja onneksi ympäristöministeriössä on havahduttu siihen, mitä ympäristövaliokunta on moneen kertaan peräänkuuluttanut: maankäyttö- ja rakennuslakiin pitää saada kokonaisuudistus, jotta se voidaan tuoda sille tasolle, että se vastaa tämän päivän tarpeisiin.

Kokoomuksen puheenvuorossa kannettiin myös huolta valitusten määrästä ja niitten hitaudesta. No tässä nyt esitetään, että yleiskaavan perusteella voitaisiin antaa rakennuslupa. Se jos mikä lisää tulkintaerimielisyyksiä ja sen kautta voi johtaa aivan päinvastaiseen kuin mihin tällä pyritään. Elikkä itse asiassa nämä prosessit saattavat pidentyä vielä lisää, ottaen vielä huomioon sen heikentävän vaikutuksen yhdyskuntasuunnitteluun.

Suurin muutoshan tässä on kaupan suuryksikön osalta, mikä valitettavasti toimii yhdyskuntarakennetta hajottavasti, kun suuryksiköt palaavat taas sinne peltomarketeiksi. Se kehitys, jonka Jan Vapaavuori aikoinaan torppasi ja keskusta haluaa tuoda takaisin, tarkoittaisi esimerkiksi Helsingin näkökulmasta sitä, että eihän oikeasti kasvavaa suurkaupunkia voi rakentaa sen pohjalta, että se perustuisi yhä kasvavaan autoilun tarpeeseen. Toimivan yhdyskuntarakenteen täytyy nojata toimivaan, aidosti houkuttelevaan joukkoliikenteeseen.

Kannatan, arvoisa puhemies, edustaja Myllerin ehdottamaa hylkäämistä.

14.18 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me hallituspuolueiden edustajat olemme hallitusohjelman mukaisesti erittäin tyytyväisiä tähän maankäyttö- ja rakennuslakiesitykseen, mikä tässä on. Tämä tosiaan purkaa byrokratiaa ja vaikuttaa todella paljon asioihin: ne menevät jatkossa jouhevammasti ja toimivammin. Tämä on justinsa sitä, mitä pitää tässä ajassa ja hengessä tehdäkin.

Kaksi edellistä puheenvuoroa oli, että tätä ely-keskusten valitusoikeutta ei olisi saanut rajata. Tässä on toimittu juuri niin kuin pitää tehdäkin: niin että nyt me pystymme yhdessä keskustelemaan ely-keskusten kanssa. Kunnilla on osaavaa porukkaa. Meidän pitää pystyä luottamaan siihen, että kunnissa tehdään järkeviä päätöksiä. Yksittäisillä henkilöillähän säilyy valitusoikeus, jos valitusoikeutta tarvitsee käyttää. Mutta ely-keskusten henkilöiden kanssa keskustellaan yhdessä, neuvotellaan ja jutellaan yhdessä, eikä keskitytä pelkästään valittamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

14.19 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti näin voi tahtua sellaisessa maailmassa, joka rakentuu mielikuvien varaan. Ely-keskuksethan lakkaavat olemasta maakuntauudistuksen jälkeen, ja maakunnille ei ole tässä suhteessa annettu näitä tehtäviä. Esimerkiksi korkein hallinto-oikeus on hyvin kriittisesti suhtautunut siihen, vähennetäänkö tällä esityksellä byrokratiaa ja sujuvoitetaanko sillä näitä käytänteitä, koska jää niin paljon epäselviä kohtia. Että ensin pitää miettiä, onko ylipäätänsä valitusoikeutta ja kenellä se valitusoikeus on, ja ratkaista tämä, ja sen jälkeen voidaan sitten lähteä vasta siihen varsinaiseen valitukseen.

Pidän myöskin huonona sitä, että tätä avoimuutta vähennetään kunnissa samaan aikaan kun kuntalaisille säilytetään valvontatehtäviä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydettyjä vastauspuheenvuoroja oli sen verran monta, että pyydän, että varaatte ne nyt painikkeen kautta, niin kaikki tulevat varmasti huomioiduksi.

14.20 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tiedämme, että valituksissa makaa tälläkin hetkellä erittäin suuri määrä investointeja, jotka lähtisivät käyntiin, jos niistä ei olisi valitettu. Tässähän luodaan nyt käytäntö, jossa viranomaisten toivotaan neuvotteluteitse hakevan sen ratkaisun asian valmisteluvaiheessa eikä niin, että valituksilla haetaan sitten oikeutta. Minusta vähintään, mitä valtion viranomaisilta ja yleensä viranomaisilta voidaan edellyttää, on se, että tehdään keskenään yhteistyötä eikä toinen vahdi toisen tekemisiä vaan siinä samassa pöydässä käydään nämä neuvottelut. Tätä taustaa vasten tämä on aivan oikea toimenpide ja vähentää myöskin byrokratiaa. Mikä on tärkeintä, meidän pitää päästä kulttuuriin, jossa asioita voidaan ratkoa ilman, että aina pitää valittaa.

14.21 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin tästä maa- ja rakennuslain kokonaisuudistuksesta: Se on todellakin ministeriössä jo valmis-teilla. Se on iso urakka, ja tällä vaalikaudella se ei sieltä tule, mutta se on kyllä tulossa, kuten Silvia Modig tietää valiokunnan kuulemisista. [Silvia Modig: Mikä on kokoomuksen linja nyt sitten?] — Että kokonaisuudistus tehdään.

Sitten toinen kysymys: esimerkiksi uusiutuvaan energiaan tässä otetaan kantaa. Yhtenä esimerkkinä sanon esimerkiksi aurinkopaneelit, joiden asentaminen helpottuu huomattavasti tämän lain myötä. Eikö olekin hienoa, että saamme uusiutuvaa energiaa jokaiselle, joka sitä haluaa kunnissa käyttää, helpommin käyttöön?

Tässähän, että kaavoista tämä valitusoikeus muuttuu, on takana oppositiolla ajatus, että kuntatyöntekijöihin ei luoteta. Sehän on aivan ihmeellistä. Tämähän on suorastaan uutinen: te ette luota kuntatyöntekijöitten valmisteluun.

14.22 **Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kiu-rulle haluan todeta, että aurinkopaneelit todellakin ovat erittäin tervetullut uudistus mutta kokonaisuutena tämä lakipaketti on yhdyskuntarakenteen kannalta erittäin huono. Tämä tietysti riippuu siitä, mistä näkökulmasta me katsomme asioita, mutta kyllä maankäyttö- ja rakennuslaki pitää pystyä kirjoittamaan niin, että se palvelee elävää maaseutua mutta myös kasvavia kaupunkia. Kasvavan kaupungin näkökulmasta tämä ei ole toimiva, ja juuri sen takia ei ole suotavaa, niin kuin aiemmassa puheenvuorossa kokoomuksen edustaja Heinonen toivoi, että tekisimme vielä monta kierrosta tätä pientä silppu-uudistamista. [Sinuhe

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Wallinheimo: Kehitys kehittyy!] Nyt kuitenkin sitten kokoomuksen edustaja Kiuru sanoi, että kannatetaan kokonaisuudistusta. Kumpi se nyt on se kokoomuksen linja, silppua vai kokonaisuudistusko? Siitä me olemme yhtä mieltä kaikki, että kokonaisuutena maankäyttö- ja rakennuslaki tarvitsee päivityksen vastatakseen tämän päivän haasteisiin.

14.23 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan erinomainen asia, että maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan suuntaan, jossa byrokrati-aa puretaan, niin kuin hallitusohjelmaan on merkitty. On aivan turhaa maksaa siitä, että joku valittaa ja saa valitusoikeuden sillä perusteella, että hän on eri mieltä asiassa. Maan omistamiseen tai vuokraoikeuteen liittyy aina rakennusoikeus. Jos joku haluaa rakentaa kodin, niin siitähän pitäisi onnitella, että hieno asia, eikä niin, että kaivetaan kaikki keinot, jotta yritetään estää se rakentaminen. Meillä on tällä hetkellä Suomessa lähes 3 miljardin euron edestä hankkeita, jotka seisovat sen takia, että valituksia on tehty ja ne ovat tuolla pitkin maailmaa odottamassa ratkaisua. Tätäkö todella esimerkiksi demarien linja on, että me emme niitä työpaikkoja saa luoda lisää vaan annamme sitten mahdollisuuden kaiken maailman änkryöille tehdä valituksia ja estää työpaikat? Eihän tässä mikään maailma ole menossa piloille, kun rakennamme uutta ja korjaamme entistä. Se on erittäin hyvä asia. Esimerkkinä edustaja Kiurun mainitsema aurinkokeräimien laittaminen ympäri Suomea eri paikkoihin on erittäin kannatettava asia. Vastustatteko te tätäkin? [Puhemies koputtaa] En usko.

14.24 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Modigille pitää vastata, että kysymys ei ole joko—tai. Ei ole siis kyse siitä, tehdäänkö osittaisuudistuksia vai tehdäänkö kokonaisuudistus, vaan kyse on sekä—että. On järkevää valmistella tätä kokonaisuudistusta, niin kuin täällä on puhuttu, mutta joskus käy niin, että kun tehdään oikein laajaa kokonaisuudistusta, sitä sitten odotetaan vuosikausia, eikä mitään tapahdu. On perusteltua, että sinä aikanakin voidaan tehdä osittaisuudistuksia, joilla kaikkein eniten puututaan näihin akuutteihin ongelmiin.

Itse olisin tuonut esiin näihin valituksiin liittyvät estot tai itse asiassa niiden puuttumisen. Usein sanotaan, että aina kannattaa valittaa. Kuitenkin voitaisiin ajatella, että oikeudenkäyntimaksujen kautta tai jopa kuluriskin kautta puututtaisiin sellaisiin ilmeisesti vain vahingoittamis- tai pitkittämistarkoituksessa tehtyihin valituksiin.

14.25 **Martti Mölsä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Otan kantaa tuohon edustaja Modigin tuomaan tilkkutäkkiasiaan. Jatkuva muutos maankäyttö- ja rakennuslakiin on tietenkin yhteiskunnan muutoksista johtuvaa myös, mutta täytyy muistaa historiaa hieman: 90-luvun taitteessa vihreät olivat hallituksessa, ja niitä, jotka olivat ministereitä silloin, löytyy tästä eduskunnasta. Silloin kaikki vastuu viranomaisilta, suunnittelijoilta ja vastaavilta työnjohtajilta siirrettiin rakennushankkeeseen ryhtyvälle, eli ilmeisesti silloin ei ihan onnistuttu tässä maankäyttö- ja rakennuslaissa niin täydellisesti, että ei tarvittaisi jatkuvasti tällaisista muutosta.

Muistetaan vielä sekin, että valta on pitkälti valvonnassakin siirtynyt. Se on vapaaehtoista edelleen: melko pitkälle rivitalon saa rakentaa valmiiksi ennen kuin tarvitaan valvoja, [Puhemies koputtaa] ennen kuin ostajat voivat nimetä valvojan, eli silloin kun yksi neljäsosa on asunnoista myyty, [Puhemies: No niin, aika täynnä!] tulee vasta valvonta kuvioihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

14.26 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme tämän kauden aikana nähneet monesti hallituspuolueilta kaksilla rattailla ratsastamista. Toisaalta vaalikentillä sanotaan, että ei rahaa Kreikkaan, ja samaan aikaan hyväksytään tukipaketteja täällä eduskunnassa. Toisaalta lupailaan ammatillisen koulutuksen leikkauksen uudelleenarviointia, ja sitten tyrmätään itse omat esitykset. Näitä on totuttu näkemään perussuomalaisilta ja keskustalta, mutta tämän käsittelyn keskeinen uutinen on se — kun kuntavaalitkin ovat tässä päällä — että kokoomus jos joku nyt ajaa kaksilla rattailla: Samaan aikaan kun kuntavaaleissa lämpimästi puhutaan kaupungistumisen ja tiiviin kaupunkirakenteen puolesta, nyt täällä on käsittelyssä lakiesitys, jossa Vapaavuoren järkevistä kaupunkipoliittisesta linjasta ei ole edes muistoakaan jäljellä. [Pauli Kiuru: Äänestä Vapaavuorta!] Hajautetaan kaupunkirakennetta, palataan tähän cowboykapitalismiin, jota muun muassa Vapaavuori tiiviisti kritisoi. Voi sanoa, että jos näissä vaaleissa äänestää kokoomusta, ei tiedä mitä saa.

14.27 **Harri Jaskari kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt täytyy kyllä hiukan vastata edustaja Lindtmanille:

Ensinnäkin jos katsotaan tosiasioita tällä hetkellä, meillä on noin 2,9 miljardin euron hankkeita jonossa, 14 000 työpaikkaa siinä on jonossa. Jos puhutaan, että odotetaan kokonaisuudistusta, ja ilmoitetaan, että odotetaan taas pari vuotta, että nämä hankkeet menisivät eteenpäin. Olisiko hyvä tehdä niin, että tehdään ne välttämättömät uudistukset nyt ja saadaan hankkeita liikkeelle?

Ja sitten se kysymys, että nostetaan päivittäistavarakauppa 2 000:sta 4 000:een: Se on supermarket-tasoista, siinä ei puhuta mistään kaupan suuryrityksistä, kun meillä on velvoitteita myöskin sosiaalitulojen osalta tehdä näitä asioita eteenpäin. Nyt ei kyllä ole oikea asetelma siitä. Tekin käynte, edustaja Lindtman, supermarketeissa. Ette te välttämättä käy hypermarketeissa ettekä te tänäkään jälkeen käy hypermarketeissa.

14.28 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työ muuttuu ja maailma muuttuu, me olemme todellakin tämmöisestä voimakkaasta sääntelystä, standardien maailmasta digitalisaation myötä siirtymässä vähän erilaiseen maailmaan, jolloin pitää mahdollistaa monia asioita. Tämmöinen vanha sosiaalidemokraattinen ylisääntely maailma tulee pikkuhiljaa häipymään, ja me siirrymme uudenlaiseen maailmaan.

On hyvä, että hallitus on purkanut jo ainakin 303 normia ja enemmän. Ja tässä on erittäin tärkeästä uudistuksesta kysymys. Kuten edustaja Jaskari sanoi, on lähes 3 miljardia valitusta erilaisten sääntelyjen takana. Myöskin ministeriöt valittavat toistensa päätöksistä, se on aivan älytöntä. Meidän täytyy saada nyt Suomi nousuun, niin kuin se on nyt lähtenyt nousuun, eikä tämä sosiaalidemokraattinen paikalleen jämähtänyt ajattelu enää vie Suomea eteenpäin.

14.29 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arkkitehtinä tietysti kannatan sitä, että rakennetaan.

Mutta tässä on puhuttu valitusoikeudesta, ja minun nähdäkseni tässä lakimuutoksessa puututaan vain elyyn, rajoitetaan elyn valitusoikeutta, eli kansalaisilla edelleen on valitusoikeus. [Välihuuto] — Kyllä. — Ja nähdäkseni myöskin kansalaiset ovat luottaneet siihen, että ely valvoo tätä lainmukaisuutta kaavoissa. Ja nyt tämä valvontavastuu siirtyy kansalaisille, mikä minun mielestäni ei ole oikein.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Sitten on myöskin puhuttu siitä, että kun neuvotellaan etukäteen, niin päästään näistä turhista valituksista. Se olisi ihan hyvä, mutta ihan niin kuin edustaja Myller täällä totesi, niin kenen kanssa tästä neuvotellaan, kun elyjä ei enää ole olemassa.

14.30 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä lait kehittyvät ajan mukana, ja kyllä tämä muutos on pysyvä. Edustaja Heinonen täällä sanoi, että tarvetta olisi ehkä pidemmällekin meneviin toimiin, itse olen henkilökohtaisesti samaa mieltä — puhutaan siis asuntojen käyttötarkoituksen muuttamisen helpottamisesta, yhden luokun periaatteen toteuttamisesta, lupaprosessien palvelulupa-asioista, asuntojen vähimmäiskoosta luopumisesta, rullaaavasta kaavoituksesta, parkkipaikkainormeista jne. Kyllä täällä on paljon vielä tekemistä, ja kuten tässä on mielestäni hyvin sanottu, tämä laki on semmoinen, joka kehittyy ajan myötä, ja meidän pitää tämän kanssa elää ajassa.

14.31 Harri Jaskari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liittyen näihin valituskäytäntöihin: Ei välttämättä ole kysymys siitä, että pyritään estämään valituksia, mutta on usein tapahtunut sellaista, että on tietyllä tavalla ensin neuvoteltu asioista ja...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Jaskari, anteeksi, pyydän puhumaan tännepäin, niin äänikin tulee mikrofoniiin.

Kiitoksia, arvoisa puhemies! — On usein puhuttu siitä, että ensin on neuvoteltu asioista ja sitten voi olla, että itse asiassa samojen yksiköiden toinen, tietty osasto tekee valituksen tai ely tekee tai avi tekee valituksen sitten elyn puolelta, vaikka ensin on neuvoteltu. Silloin täytyisi päästä siihen etukäteisnäkemykseen asiasta, ja sitten sopia siinä. Että ei olla ensin hiljaa ja sitten valitetaan myöhemmin.

14.31 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan säätelyn purusta, niin siihen voi laittaa kaksi ulottuvuutta. Jos puhutaan vaikka vähittäiskaupan sijoittumisesta ja normeista, puhutaan supermarketeista tai hypermarketeista, niin voi olla kaksi ulottuvuutta. On se yhdyskuntarakenne: kannattaako palveluja, myöskin kaupan palveluja, keskittää niin, että ne ovat hyvien joukkoliikenne-, mieluummin raideliikenteen yhteyksissä tiivistyvässä yhdyskuntarakenteessa, varsinkin kasvukeskuksissa? Minusta se on järkevää, se on kestävä kehityksen mukaista toimintaa. Vapauttamalla rakentamista enemmän tätä vahvuutta heikennetään. Toinen on yrittäjien keskinäinen asema. Puhutaan aukioloaikojen vapauttamisesta tai muista, niin kyllähän siinä niin on, että pieniä yrittäjiä, kivijalkakauppiaita, kepitetään, kuritetaan ja samaan aikaan suuria yksiköitä ja niiden pyörittäjiä suositaan. Kyllä tässä on myöskin tällaista elinkeinoelämän sisäistä suosimista, [Puhemies koputtaa] kun normienpurkutalkoiden merkeissä näitä asioita muutetaan.

14.33 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tässä hallituksen esityksessä annetaan kunnille ja kuntapäätäjille enemmän oikeuksia ja valtaa myöskin päättää oman kunnan asioista. Minusta se on hyvä asia. Ihmettelen, että SDP vastustaa tätä, ei luota kuntapäätäjiin ja kunnan virkamiehiin, että he osaisivat laatia sellaisia kaavoja, joita kunta tarvitsee.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus tarvitaan, mutta me kaikki tiedämme, että se on pitkä prosessi. Edellinen vaihe taisi viedä noin yhdeksän vuotta, ja sen takia tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

hallituksen esitys on nyt tärkeä. Esimerkiksi Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto on sanonut, että tämä uudistus tuo menettelyllisiä ja sisällöllisiä helpotuksia maankäytön suunnitteluun ja helpotukset nopeuttavat kaavaprosesseja ja edistävät asuntorakentamista. Mahdollisuus asemakaavan vaiheittaiseen laatimiseen on perusteltu, ja sitä kautta myöskin tämä hallituksen esitys on perusteltu.

14.34 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan tehdä hyvin selväksi, että niin kuin tässä meidän vastalauseessammekin lukee, tavoitteet vähentää sääntelyä ja edistää elinkeinoelämän edellytyksiä saada investointeja mahdollisimman nopeasti ovat kannatettavia. Aivan erinomaista. Tätä tavoitetta me tuemme, ja haluan sen tässä selvästi sanoa, mutta ongelma on se, että tämä hallituksen oma esitys itse asiassa jopa lisää byrokratiaa, lisää valituksia ja hajauttaa yhdyskuntarakennetta. Petteri Orpo kaikissa vaalipaneeleissa lämpimästi puhuu hallitun yhdyskuntarakenteen puolesta, mutta itse asiassa nämä keskustalaisten puheenvuorot täällä tänään itse asiassa juuri paljastavat sen kiusallisen tosiseikan, edustaja Zyskowitz, että te ajatte tässä täysin kaksilla rattailla. Tämän esityksen ongelma on se, että se hajauttaa yhdyskuntarakennetta, lisää valituksia, kun yleiskaavaa voidaan rakennusluvan perusteella käyttää. Siellä tarvittaisiin asemakaavoja ja järkevää yhdyskuntarakennetta. Tämä on juuri kaikki päinvastoin, mitä esimerkiksi täällä Helsingissä puhutaan. Edustaja Zyskowitz, [Puhemies koputtaa] tällaista kaksilla rattailla ajamista kokoomukselta ei ole nähty.

14.35 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvostamani edustaja Lindtman syyttää kokoomusta kaksilla rattailla ajamisesta. Syytöksiä taisi tulla myös keskustalle. Kysyn teiltä, edustaja Lindtman: ettekö te aja kaksilla rattailla tai peräti kolmilla? Yksi ratas on se, että te haluatte ostovoimaa kansalaisille lisää. Mekin haluamme sitä lisää. Toisaalta te haluatte jarruttaa kaupan suuryksikköjen sijoittumista, vapaampaa päätöksentekoa ja sitä kautta tehokkaampaa toimintaa, joka väijäämättä näkyy myös... [Sinuhe Wallinheimo: Ruuan hinnassa!] — Ruuan hinnassa, kuten edustaja Wallinheimo tässä kuiskasi. — Kumpaa te nyt haluatte: haluatteko te ostovoimaa lisää vai haluatteko ostovoimaa vähemmän? [Olavi Ala-Nissilä: Demarien ratas on ihan paikallaan, ei liiku mihinkään!]

14.36 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti mainitut edustajat, jotka täällä ovat juuri käyttäneet puheenvuoroja, voivat ratsastaa aika monilla rattailla.

Mutta liittyen vaikka kaupan suuryksiköihin ja niitten väljempään perustamiseen esimerkiksi Kuntaliitto on omassa lausunnossaan sitä mieltä, että tämä muutos heikentää kuntien mahdollisuutta ohjata tarvittaessa kaupallisten palvelujen sijoittumista yhdyskuntarakenteessa eli tässä estetään kuntien päätöksentekoa eikä paranneta.

Toisaalta on ollut mielenkiintoista kuunnella täällä sitä, että sosiaalidemokraatteja on täällä arvioitu, ja sanon, että me olemme laillisuuden puolella sen takia, että ely-valitukset ovat kohdistuneet pelkästään laillisuuteen, kaikista valituksista 4 prosenttia. 80 prosenttia näistä valituksista on menestynyt. Kun täällä puhutaan, että asiat seisovat valitusten takia, ne ovat joitain muita valituksia, eivät näitä laillisuuteen [Puhemies koputtaa] liittyviä valituksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

14.37 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Demareitten rattaissa taitaa toinen pyörä olla jumissa. Se vain kääntyy tuonne ei-suuntaan koko ajan, kaartaa, kaartaa sinne päin koko ajan. [Pauli Kiuru: Käsijarru päällä!] — Kyllä, vähintäänkin.

Mutta tähän itse asiaan. Tässä on aivan oikeita elementtejä, esimerkiksi maisematyöluvat. Kaikkiin maisematyölupiin, mitä on haettu, aina on saatu lupa. Mitä semmoisella luvalla on merkitystä sitten enää, kun aina saadaan lupa? Esimerkiksi puitten poisto kaava-alueella, on ihan hyvä, aivan loistava asia, että se puretaan. Aurinkopaneelit tulivat asiana.

Tätä ely-keskuksen asiaa on tässä myös vatkattu. Ihan käytännössähän ely-keskuksen virkamiehet ovat aina uhanneet kuntien virkamiestä tällä, että he valittavat, jos ette tee näin ja näin. Tämä uhka on siellä paljon pahempi ollut, kuin miten oikeasti on toimittu, mutta siellä on siis virkamiehillä semmoinen oma päättävä valta, se ei ole välttämättä edes lainmukaisuutta, vaan virkamiehen oma mentaliteetti ohjaa heitä käyttämään tätä valtaa väärin. Aivan oikein, että tämän jälkeen tässä tehdään neuvottelumenettely, keskustellaan asioista eikä lähdetä viemään, riitauttamaan niitä. Eivätkö ne virkamiehet keskenään voina näistä asioista sopia? [Riitta Myller: Kenen kanssa ne keskustelee?]

Puhemies Maria Lohela: Ja vielä edustajat Tolppanen ja Hoskonen, ja sitten puhujalistan. — Edustaja Tolppanen.

14.38 **Maria Tolppanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kai tässä asiassa on lähtökohta se, että jos ollaan tekemässä sellaista esitystä, joka on lainvastainen, niin siihen on silloin syytäkin puuttua jo siinä vaiheessa, sanoa, että jos teette näin, niin silloin me valitamme. On syytä noudattaa lakia tässä.

Minä ihmettelen tässä keskustelussa suunnattomasti, että täällä käytetään tämmöisiä yhdeksän vuoden valituskierroksia. Tiedän, että niitä on olemassa. Niitä on olemassa, mutta ei sellaisen valituskierroksen purkamiseen lakia tarvita. Siihen tarvitaan käytäntöjen muuttamista. Siihen tarvitaan kuntapäätäjien toimia ja siihen tarvitaan virkamiesten toimia, mutta ei lakia. Me olemme täällä sitä varten, että meidän pitäisi säätää lakeja, joita on helppo noudattaa. Sellaisia lakeja, joita ymmärretään, kun luetaan lakikirjasta, mitä se tarkoittaa. Ja se on tässä asiassa myöskin yksi villakoiran ydin. Lakia on noudatettava.

14.39 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Pirttilahti kuvasi oivallisesti sitä, että kun ely-keskuksen virkamies toteuttaa omia henkilökohtaisia mieltymyksiään ja on sitä mieltä, että maaseudulle ei pidä rakentaa, niin silloin hän ilmoittaa, että me valitamme tästä teidän luvastanne. Näitä esimerkkejä [Riitta Myller: No jos se on laiton!] pystyisi luettelemaan valtavan määrän, joilla joku virkamies tahallaan estää rakentamisen. — Jos joku haluaa rakentaa kodin vaikka nyt Ilomantsiin tai Kiteelle tai minne vaan tai kesämökin muuttaa pysyväksi asumukseksi, se varmasti on laillinen oikeustoimi, eikä sillä haluta mitään pahaa kenellekään. Joku haluaa elää jossakin ja olla onnellinen. Mitä pahaa siinä on? [Riitta Myllerin välihuuto]

Kerron yhden esimerkin edustaja Myllerille, mitä tämä teidän näkemyksenne tästä valittamisesta on. Ilomantsiin kun rakennettiin voimalaitosta, niin siinä yhteydessä muuan känkkäränkkä kaveri valitti siitä, kun ei muuta voinut enää keksiä... [Riitta Myllerin välihuuto] — Hän valitti siitä asiasta sillä perusteella, että kysymyksessä on huumetehdas, [Riitta Myller: Ei ole mitään tekemistä tämän kanssa!] ja sai tämän hankkeen pysäytettyä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

kahdeksi vuodeksi. Maksoi monta miljoonaa euroa, ja te täällä olette vaatimassa mitä mielikuvituksellisimpia valituskeinoja. Lopettakaa, hyvät ihmiset! Ettekö te todella halua [Puhemies koputtaa] viranomaisten oikeuksia vähemmäksi ja työpaikkoja lisää?

Puhemies Maria Lohela: Ja sitten puhujalistalle: edustaja Wallinheimo.

14.41 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! En ollut viime viikolla todellakaan paikalla, kun tämä hallituksen hyvä esitys oli ensimmäisessä käsittelyssä, joten ajattelin vielä sanoa muutaman sanan. Tämä esityshän on nimenomaan norminpurkuesitys, eli sillä omalta osaltaan taas helpotetaan suomalaisten arkea ja parannetaan suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä. Esimerkiksi kaupan suuryksikkösäätelyä helpotetaan ja hyvä niin.

Silti, kuten jo tuossa sanoin aikaisemmin, tarvetta pidemmällekin menevälle maankäytön ja rakentamisen sääntelyn uudistamiselle olisi. Hyviä esityksiä asumisen hintaa alentavista ja kaavoituksen sujuvoittamista lisäävistä toimista on kuultu niin kokoomukselta, keskustalta kuin vaikkapa Kilpailu- ja kuluttajavirastolta. Puhutaan siis asuntojen käyttötarkoituksen muuttamisen helpottamisesta, yhden luukun periaatteen toteuttamisesta, lupaprosessien palvelulupauksesta, asuntojen vähimmäiskoosta luopumisesta, rullaavasta kaavoituksesta tai parkkipaikkainormista joustamisesta alueilla, joissa oman auton käyttö ei ole toimivan joukkoliikenteen ansiosta pakollista. Nämä esitykset olisivatkin siis syytä pitää mielessä suunnitellun maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

14.42 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! En varmaan ole hirveän väärässä, jos totean, että ennen viime eduskuntavaaleja lähes kaikki puolueet ehdottivat ja nostivat erilaisissa vaalikoneissa erityisesti muutostarpeeksi kaavoituksen sujuvoittamisen, ja toinen asia oli valittamisoikeuden tarkastelu, jotta nämä valitukset vähenisivät. Nyt tässä ollaan toteuttamassa näitä kaikkien puolueiden yhteisiä toiveita.

Ehkä tämä ei ole paras mahdollinen esitys, mutta ainakin selvästi mennään eteenpäin kaavoituksen osalta. Olen ihan vakuuttunut, että nämä monet osa-alueet täällä, joissa nyt tapahtuu selkeätä lieventämistä, tulevat helpottamaan elämään Suomessa. Omassa kotikaupungissani Espoossa kaavoitus on todella hidasta, jäykkää. En tiedä miksi, mutta ei ole ollenkaan yllättävää, että jokin kaavoitus vaatii lähes viisi vuotta aikaa, ennen kuin sinne päästään rakentamaan juuri näiden kankeiden ja lainsäädännön mahdollistamien valitusten ynnä muiden teiden käyttämisestä johtuen, joten ilolla tervehdin tätä muutosta ja onnitelen hallitusta hyvästä esityksestä, vaikka oppositiossa olenkin. [Eeva-Maria Maijala: Kiitos!]

14.43 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Esitetty hallituksen esitys maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta on osoitus siitä, että hallitus on ottanut tosissaan norminpurkutyön ja sen etenemisen.

Nykyinen hallitus on listannut yli 303 purettua normia, joista luen kaksi: vähittäiskaupan suuryksikön kokoraja tuplattiin eli nostettiin 4 000 kerrosneliometriin sekä tarvitaan toimenpidelupa aurinkopaneelien ja -keräimien asentamiseksi ja rakentamiseksi vain silloin, kun ne vaikuttavat merkittävästi kaupunkikuvaan tai ympäristöön. Molemmat näistä esimerkeistä sisältyvät esitettyyn maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseen.

Tulevaisuudessa asuminen, kaavoitus ja elinvoimaisuus tulevat olemaan uuden kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Siksi me keskustassakin haluamme lisätä kuntapäätäjien asemaa ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

päätösvaltaa juuri niissä tärkeissä asioissa, jotka tulevat olemaan tulevaisuudessa kuntapäätäjien päätösvallassa. Kaavoituksen sujuvoittaminen ja lupakäytänteiden helpottaminen on meidän kaikkien etu.

Otan kolme esimerkkiä.

Ensimmäinen on kuntien asemakaavan nopeat muutosmahdollisuudet silloin, kun kyseisellä alueella on yleiskaava, silti yleiskaava ei vanhene käsiin. Me pystymme siis paljon paremmin tulevaisuudessa reagoimaan elinkeinoelämän tarpeisiin, asumisen vauhdittamiseen tai jopa liikennehankkeiden nopeampaan toteuttamiseen. Tämä parantaa siis nykyistä tilannetta.

Toinen esimerkki on vapaa-ajanasuntojen muuttaminen pysyviksi asunnoiksi. Tätä on toivottu jo pitkään, ja nyt kunnilla on mahdollisuus itse määritellä nämä alueet, missä voidaan näitä vapaa-ajanasuntoja muuttaa vakinaiseen käyttöön. Ei tarvita siis suunnittelutarveratkaisuja tai poikkeamispäätöksiä. Voidaan edetä paljon ripeämmin.

Ministeri Vehviläinen on lanseerannut esityksen kaksoiskuntalaisuudesta, ja sitä selvitetään parhaillaan. Toivon, että myöskin tämä kaksoiskuntalaisuus ja sen mahdollisuudet etenevät eteenpäin.

Kolmantena esimerkkinä otan ely-keskusten roolin muuttumisen kaavoitus- ja valittamismahdollisuuksissa. Oppositio on laajasti epäillyt ely-keskusten tulevaa roolia ja valitellut itse sitä, että tämä valittamismahdollisuus kuntien kaavoista nyt menee pois. Mutta ely-keskusten roolin pitää tulevaisuudessakin olla virkamiestyön tekeminen ja etukäteisneuvottelut kuntien päättäjien ja viranomaisten kanssa. Tämä on äärimmäisen tärkeää työtä, jota tehdään. Mutta valvontatehtävät ja valitusoikeudet siis muuttuvat ely-keskusten osalta, ja minun mielestäni parempaan suuntaan. Ely-keskuksilla on tulevaisuudessakin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävässä kaavoissa ja asioissa tämä valittamis- ja valvontaoikeus, tähän säilyy, mutta näissä kunnan tärkeissä kaavoissa rooli muuttuu ja nyt hyvään suuntaan.

Yhdyn siihen kuoroon, joka toivoo, että maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus tehtäisiin lähitulevaisuudessa, ja olen ymmärtänyt, että ministeri on jo siitä jotain etukäteiskuulemista laittanut täytäntöön, ja tulemme kuulemaan tästä lisää. Kaavoitusta ja rakentamista, luvitusta pitää sujuvoittaa tulevaisuudessakin entistä enemmän vastaamaan kuntalaisten ja asukkaiden tarpeita. [Eduskunnasta: Kyllä! — Ben Zyskowicz: Edustaja Vehkaperä puhui asiaa, katsotaan puhuuko seuraava puhuja!]

14.48 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen on mielestäni yksi tämän kauden tärkeimpiä ja parhaimpia lakihankkeita, mitä hallitus on vienyt eteenpäin. Hallituksen esitys on hyvässä linjassa hallitusohjelman tavoitteen kanssa, ja tämä hallituksen esitys on erittäin kannatettava.

Näin aluksi: Meitä suomalaisia moititaan siitä, että me kovin harvoin kiitämme, mutta minä nyt teen poikkeuksen ja kiitän erittäin lämpimästi edustaja Riitta Mylleriä hänen käyttämistään puheenvuoroista, kun hän paljasti, miten hän suhtautuu maaseudun kehittämiseen ja maaseudun rakentamiseen. Se nyt tuli toivon mukaan maaseudun ihmisten tietoon, että edustaja Myller vastustaa kaikkea maaseudun rakentamista. Hän haluaa, että ylhäältä ohjattu yhteiskunta kehittyy ja vain yksi tai kaksi virastoa päättää, miten tässä maassa saa elää. Kiitos siitä, että hän toi nyt tämän kaikkien tiedoksi, ja toivottavasti tämä tieto leviää yleisemminkin Pohjois-Karjalan maakunnan alueella. Soisin sen olevan jopa huomisen päivän Karjalaisen etusivulla. Mutta eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Ensinnäkin tämä maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen avaa mahdollisuuden, että yleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan perusteena joustavasti. Jos olemassa oleva kaava jo on, niin minkä takia me turhaan vielä viivyttämme siten, että teemme kaavoitusta kaavoituksen päälle, hukkaamme rahaa ja ennen kaikkea vaikeutamme sen ihmisen elämää, joka haluaa rakentaa? On ihan sataprosenttisen varmaa, että jokainen koti tai jokainen kesämökki, joka tähän maahan rakennetaan, on näiden ihmisten aito halu tehdä niin, ja se edistää Suomen rakentumista paremmaksi valtioksi ja edelleen se tuo uutta työtä niin että pystymme tässä maassa elämään ja ansaitsemaan elantomme. Tämäkin olisi syytä muistaa.

Vapaa-ajan asumusten muuttaminen pysyviksi asunnoiksi on myös erittäin kannatettavaa ja tämän lakiesityksen yksi syvin ydin. Hyvin moni suomalainen tällä hetkellä haaveilee, että kun hänellä joskus on sitten aikaa, niin hän muuttaa kesäasuntonsa pysyväksi omakotitaloksi ja asuu siellä järvenrannalla tai joenrannalla tai lammenrannalla onnellista elämää ne loput vapaa-ajat, mitä hän on kovalla työllä hankkinut. Miksi Suomen eduskunta ei antaisi siihen mahdollisuutta? Kun esimerkiksi edustaja Myllerin puheenvuoroa kuunteli, tuli mieleen, että mikähän tässä menee nyt piloille, kun tällainen mahdollisuus ihmisille suodaan. Katson, että on erittäin hyvä asia, että näin toimitaan.

Suunnittelutarvealueiden ongelmanhan me kaikki tiedämme. Suunnittelutarvealueilla estetään kaupunkien lähellä rakentaminen tehokkaasti jopa vuosikymmeniksi, mikä on aivan epäoikeudenmukainen menettely siihen nähden, että kyllähän maan omistamiseen kuitenkin pitää liittyä oikeus rakentaa ja kehittää esimerkiksi elinkeinoa tai elinympäristöä. Se, että nyt tätä hommaa selkeytetään ja nopeutetaan systeemiä, on erittäin kannatettava asia.

Asemakaavoitusta joustavoitetaan, ja asemakaavoituksen joustaminen tarkoittaa sitä, että jos jollakin alueella halutaan joku asia muuttaa, se voidaan tehdä nopeasti ilman että koko kaavoitusprosessia käydään alusta asti läpi ja että se kestää vuosia valituksineen ja kaikkine mahdollisine projekteineen, mitä siihen liittyy.

Tällaiset byrokratianpoistamiskeinot, joita nyt hallitus esittää, ovat erittäin hyviä ja kannatettavia.

Ely-keskusten roolin rajaaminen pienemmäksi tässä asiassa ja valitusoikeuksien poistaminen on yksi parhaita ratkaisuja, mitä olla voi. Kannustankin niitä henkilöitä, jotka istuvat hallituksen puolivälineuvotteluissa nyt tässä lähiaikoina, viemään tätä samaa viestiä eteenpäin niin, että pääsemme jonakin päivänä vaikka tämän hallituksen aikana sellaiseen tilanteeseen, että kunnat aidosti päättävät rakentamisesta nopeasti, joustavasti ja ilman että tällaisia valtavia valitusrumbia kehitellään. Nehän maksavat tälle yhteiskunnalle miljardeja, ja siihen tällä yhteiskunnalla ei kerta kaikkiaan ole enää varaa. Toivon, että tässä asiassa edettäisiin puoliväliriihessä nyt niin, että pääsisimme ratkaisuun, jossa rakentaminen on todella nopeaa ja kunnan rooli selkeä.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi vielä se, kun tässä keskustelussa on nostettu esille, että muka joku menee pilalle tai kaavoituksen ja yhdyskuntarakenteen tilanne heikkenee: Niinhän ei suinkaan ole. Kunnat käyttävät totta kai kaavoja suunnitellessaan ja ratkaisuja tehdessään niitä samoja insinööritoimistoja ja arkkitehtitoimistoja, hyviä suunnittelijoita, kuten kotikuntani Iloimantsikin tekee. Monesti olemme käyttäneet esimerkiksi Jaakko Pöyryn osakeyhtiön palveluita taikka Mikroliitin palveluita tai jotakin muuta valtakunnassa toimivaa, Ramboll oli esimerkiksi viimeksi mukana eräässä hankkeessa. Ovatko nämä huonoja toimijoita? Mielestäni eivät. Ne ovat erinomaisia asiantuntijoita, joilla riittää osaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

minen ja taito. Eli ei senkään suhteen ole mitään pelättävää. Vain tällainen aatteellinen pelko vasemmistolla taitaa olla, että jos joku sattuisi kehittymään, niin se pitää jollakin keinoin estää.

Ja ihan viimeisenä tämä aurinkopaneelihomma: On erittäin hieno asia, että uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyviä rakenteita pystytään nyt rakentamaan juohevasti ja nopeasti. Jos me kerran uusiutuvaan energiaan uskomme ja haluamme tätä maailmaa tehdä paremmaksi, niin kai niiden laitteiden asentamisenkin pitää helppoa olla, ettei niistäkään tarvitse korkeinta hallinto-oikeutta myöten tapella.

14.54 Martti Mölsä ps: Arvoisa rouva puhemies! Kuten jo useaan otteeseen on todettu, tämä esitys sisältää useita erityyppisiä muutosehdotuksia, joiden tavoitteena on sujuvoittaa ja vähentää kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvää säätelyä, lisätä rakentamismahdollisuuksia sekä edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä. Tähän hylkäysehdotuksen on tehnyt SDP yhdessä vasemmistoliiton kanssa. On käsittämätöntä, että etenkin demarit vastustavat muun muassa kuntien päätäntä- ja itsemääräämisoikeuden lisäämistä kuten myös sitä, että päätökset saattavat lisätä työpaikkoja kunnissa sekä haja-asutusalueilla. Puolestaan vihreät ovat jättäneet esitykseen pykälävastalauseen siten, että käytännössä se vesittäisi kaikki joustavoittamistoimenpiteet.

Perussuomalaisen mielestä kyseessä on tärkeä ja odotettu uudistus, jonka myötä moni asia helpottuu. Yritysten toimintaedellytykset paranevat, rakentaminen vauhdittuu, ja kunnat voivat sujuvammin kehittää aluettaan. Tämä auttaa etenkin haja-asutusalueita kehittämään ja saamaan lisää toimeliaisuutta omille alueilleen. Tätä siis SDP, vasemmistoliitto ja vihreät vastustavat. Tämä on mielestäni selvä viesti kunnille, maaseutuyrittäjille ja haja-asutusalueen asukkaille: [Jari Myllykoski: Ja Kuntaliitolle!] Suomen maaseutu tyhjäksi äkkiä. Samoin kuin edustaja Hoskonenkin totesi, kehotan kuntavaaleissa äänestäviä maaseudulla asuvia suomalaisia muistamaan tämän, kun valitsette ehdokkaan numeroa.

14.55 Ari Torniainen kesk: Rouva puhemies! Tämän maankäyttö- ja rakennuslain esityksen muutokset keventävät kaavoituksen ja rakentamisen byrokratiaa. On erittäin tärkeää, että kunnat, kuntapäätäjät, kunnan virkamiehet saavat enemmän päätösvaltaa maankäytön ja rakentamisen osalta, sillä siellä kunnissa kyllä tiedetään, mitä kunnat tarvitsevat. Rakentaminen helpottuu sekä taajaan rakennetulla asemakaava-alueella että myös yleiskaavan piirissä olevilla maaseutusalueilla. Tässäkään asiassa ei pidä asettaa kaupunkeja ja maaseutukuntia ja maaseutua vastakkain, vaan molemmat täydentävät toisiaan. Asemakaavaa voi muuttaa jatkossa vanhentuneen yleiskaavan estämättä ja myös vaiheittain. Tämän avulla kunnat voivat reagoida nopeammin rakentamistarpeeseen ja täydennysrakentaminen sekä rakennusten käyttötarkoituksen muutokset helpottuvat ja paikallinen tuntemus otetaan paremmin käyttöön. Uskon, että tällä on vaikutusta kaupungeissa ja kunnissa myöskin. Myös yleiskaavaa voidaan jatkossa käyttää laajemmin rakennusluvan perusteena haja-asutusalueella. Yleiskaavaa voidaan käyttää rakentamista ohjaavana kaavana myös vilkkaamman rakentamisen kyläalueella, erittäin hyvä asia.

Jatkossa kunta voi myös rakennusjärjestyksellä määrätä alueista, joilla vapaa-ajan-asunnon voi muuttaa pysyväksi asunnoksi ilman poikkeuslupaa tai suunnittelutarveratkaisua. Me olemme tässä salissa useasti keskustelleet asiasta, ja olen ymmärtänyt, että aika laajasti kannatetaan sitä asiaa, että vapaa-ajan-asuntoja voidaan muuttaa pysyväan asumiseen. Tässä se nyt mahdollistuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Myöskin ely-keskusten rooli muuttuu, ja ely-keskusten valvonnan rajaaminen vähentää kuntien ja valtion päällekkäistä toimintaa, ja se edistää viranomaisten voimavarojen tarkoituksenmukaista kohdentamista. Tämä on minusta se olennainen asia tässä elyn roolin muuttumisessa. Se on se tärkeä asia.

14.58 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Tässä kollegat edellä puhuivat, kuinka tärkeitä on myöskin purkaa byrokratiaa ja edistää maakunnissa tapahtuvaa rakentamista. Me olemme kaikki sitä mieltä, että vienti on Suomen kannalta erittäin tärkeää. Se nostaa Suomea. Missä se vienti on — se on hyvin paljon tuolla maakunnissa. Itse asiassa on ongelma Suomessa, että väestö pakkautuu nyt voimakkaasti pääkaupunkiseudulle, kun nimenomaan rannikolla, Itä-Suomessa, Äänekoskella, Lapissa tarvitaan tekijöitä ja osaajia, ja sitä meidän täytyy edistää, jos me aiomme vientiä edistää. Siellä on myöskin kilpailukyky yleensä enemmän kuin pääkaupunkiseudulla, missä kustannukset tahtovat karata ihmisten asumisen ja tuotannon osalta. Siis se, että me edistämme Suomen vientiä, tarkoittaa, että meidän täytyy ottaa koko Suomen voimavarat käyttöön, ja tämä koskee tietysti erityisesti biotaloutta myöskin.

Keskusta kokosi hallituksen norminpurkuesityksiä, meidän eduskuntaryhmä kokosi ne yhteen vihkoon, siinä on 303 esitystä — niitä on enemmänkin. Sieltä löytyvät kansankielellä nyt nämä maa- ja rakennuslain sujuvoittamisesitykset, jotka kaikki mielestäni ovat perusteltuja ja kaikki toisaalta huomioivat myöskin sen, että oikeusturvanäkökohdat huomioidaan. Ja kun näin toimimme, niin me saamme investointeja myöskin liikkeelle ja turvaamme meidän vientiä ja koko maan tasapainoista kehitystä.

14.59 Outi Mäkelä kok: Arvoisa puhemies! Tässä uudistuksessa on monia positiivisia asioita, kuten se, että kaavoitus sujuvoituu ja täydennysrakentaminen ja käyttötarkoitusten muutokset helpottuvat. Lisäksi olen erittäin tyytyväinen myös siitä, mikä täällä aikaisemminkin mainittiin, että vapaa-ajanasuntojen muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön helpottuu.

Täällä kuitenkin epäiltiin sitä ja kannettiin huolta siitä, että kaupan sijoittuminen riistäytyy käsistä ja jollain tavalla haja-asutusalueille sijoittuvat kaupan yksiköt olisivat tulevaisuudessa ihan villi länsi. Nykykehitys on kuitenkin mennyt siihen suuntaan, että kaupat itse ovat suosineet keskusta-alueita, ja jatkossa on niin, että vähittäiskaupan suuryksiköt tulee ensisijaisesti sijoittaa keskusta-alueille. Juuri sääntelyä keventämällä tässäkin uudistuksessa pyritään edistämään kaupan kilpailua ja parantamaan kuluttajien asemaa, jolloin itse asiassa kuluttaja ratkaisee myös viime kädessä sen, mihin kauppa sijoittuu. Ja hyvä on muistaa myös se, että nämä suurimmat 4 000 neliön marketit, Citterit ja Prisma, vaativat edelleenkin maakuntakaavan hyväksynnän keskusta-alueiden ulkopuolelle.

15.01 Mikko Alatalo kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kauppalehti kertoo tänään, että valtiosihteeri Hetemäki oli huomannut asian, minkä olemme esimerkiksi tuolla Tampereella tienneet jo, että kasvukeskukset ovat kehityksen jarru. Suurten kaupunkien, Helsingin, Tampereen ynnä muiden, bruttokansantuote on alempi kuin muun Suomen, koska näihin kaupunkeihin tulvii nuoria työttömiksi asumis- ja toimeentulotuella. Kaikki tämä kasvukeskusten toiminta tähtää väestönkasvuun, mutta pelkkä gryndaaminen ja sijoittajien vuokraustoiminta asumistukia hyväksi käyttäen ei ole luonut riittävästi kansantuotetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

Totta kai nuorille täytyy saada töitä kaupungeissa, mutta mieleen tulee, pitäisikö työtä viedä sinne, missä ihmisiä vielä on maakunnissa. Biotalous, länsirannikon teollisuusbuumi huutavat suomalaista työvoimaa, ja tässä mielessä maankäyttö- ja rakennuslakikin on hyvä asia, tämä muutos, että se myös suo mahdollisuuden maaseudulle rakentaa. Täytyy muistaa tämä mittakaava, että kuitenkin puhutaan vain muutaman prosentin luokasta, kun maaseudun rakentamisesta puhutaan. Ja myös on tärkeää, että loma-asuntojen muuttaminen pysyviksi asunnoiksi on mahdollista varsinkin niille ihmisille, jotka haluavat palata kotiseuduilleen kaupungeista. Ja jos tosiaan tämä kaksoiskuntalaisuus vielä toteutuu, niin silloin myös ne maaseutukunnat saavat todellakin myös verotuloja.

Mutta todellakin tämä kehitys Tampereellakin on ollut, että vuodesta 2005 lähtien työllisyysaste ei ole noussut suhteessa siihen, mitä ihmisiä sinne tulee, ja koko ajan vain rakennetaan ja rakennetaan. Se on tietysti hyvä, että rakennetaan, mutta tämä yhtälö ei tule toimimaan, koska ihmisten elinkustannukset ovat siellä liian korkeat juuri näiden vuokrien vuoksi esimerkiksi.

15.02 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Olen tyytyväinen siihen, että maankäyttö- ja rakennuslain uudistus nopeuttaa tulevaisuudessa rakentamista ja vähentää turhia lupaselkauksia. Aiemmin, esimerkiksi, kun olin Kajaanin kaupunginvaltuuston puheenjohtajana neuvotteluissa, joissa ely-keskus ja kaupungin maankäyttö- ja rakennuspuolen johto keskustelivat siitä, että he voisivat yhdessä suunnitella tulevaisuutta, ettei tule turhia valituksia, niin siinä aina sovittiin sillä tavalla, mutta kuitenkin käytäntö oli sitten seuraavana vuonna aina toista: tuli sentyyppejä valituksia, joista olisi syytä jatkossa minun mielestäni luopua. Tulisi neuvotella etukäteen valmiiksi siinä rakentamisluvassa semmoiset kohdat, jotka olisi korjattava.

15.03 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kansanedustajana ollessa valitetavan harvoin pääsee sanomaan, että omat tavoitteet toteutuvat, mutta nyt täytyy sanoa — mitä tulee tähän nyt käsittelyssä olevaan esitykseen — että monet sellaiset omat tavoitteet, joita tuli lausuttua ääneen, ovat nyt kyllä toteutuneet.

Tässä on kyse rakentamisen sääntelyn keventämisestä, ja se kohdistuu aika laajalti tässä esityksessä nimenomaan tiettyihin kohtiin, jotka maaseuturakentamista ovat hidastaneet. Niin kuin tässä tuli esille, rakentamisen volyymin tähän ei varmasti koko maan mittakaavassa tule olennaisesti lisäämään, mutta kuitenkin tämä luo varmasti niitä elinmahdollisuuksia niihin tiettyihin maaseutukuntiin. Toki kauppa- ja liikerakentamisessa näillä muutoksilla on, uskoisin, positiivisia vaikutuksia.

Tähän sisältyy myös monia hyviä byrokratiaa purkavia elementtejä. Nostan esimerkiksi tämän maisematyöluopien poistumisen näiltä kaavojen M-merkityiltä alueilta, mikä on kyllä luonteeltaan nimenomaan byrokratiaa purkava esitys. Se on sellainen asia, jolla monet metsänomistajat ovat tietyissä kunnissa, varsinkin, sanoisinko, maakuntakeskusten kehyskunnissa lähestyneet, ja on erittäin hyvä asia, että se nyt menee läpi.

Tämä myös tietyllä tapaa joustavoittaa rakentamista siinä mielessä, että nyt kun monissa kunnissa niukan talouden vuoksi kaavojen laatiminen ja valmistelu on viivästynyt, useat asemakaavaprosessit ovat venyneet useita vuosia, niin on hyvä, että tässä nyt tietty rajattu mahdollisuus rakentamiseen myös yleiskaavan perusteella luodaan. Sekin on tällaisena aikana, kun eletään taloudellisesti pikkuhiljaa paranevaa aikaa, tärkeää, että haetaan kaikki

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2017 vp

pienetkin keinot siihen, millä saadaan uutta rakentamista ja vauhditettua näin ollen myös taloudellista toimeliaisuutta sen rakentamisen kautta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.